

Νίκος Καζαντζάκης
«Η Νέα Παιδαγωγική» (σελ. 92-94)

Θεματικά κέντρα του κειμένου

Η πρώτη μέρα στο σχολείο | Παλιές παιδαγωγικές μέθοδοι και αντιλήψεις | Οι σχέσεις γονέων και παιδιών παλιότερα

Πρόσωπα

Ο αφηγητής-Νίκος Καζαντζάκης | Οι γονείς του αφηγητή | Οι δάσκαλοι | Οι μαθητές του σχολείου

Χρόνος

Τέλη του 19^{ου} αιώνα

Τόπος

Ηράκλειο Κρήτης

Ανάλυση

Στην αρχή παρουσιάζονται τα συναισθήματα και οι εντυπώσεις του μικρού Καζαντζάκη κατά την πρώτη του ημέρα στο Δημοτικό σχολείο.

Τα συναισθήματα του αφηγητή είναι ανάμεικτα.

Θετικά: χαρά, ανυπομονησία, αγωνία, περηφάνια | Αρνητικά: φόβος, άγχος, ταραχή, τρόμος

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι αυταρχικές και σκληρές παιδαγωγικές μέθοδοι των δασκάλων στα παλιότερα σχολεία. Τα μέσα που χρησιμοποιούσαν ήταν οι απειλές, η υπερβολική αυστηρότητα και αρκετές φορές το ξύλο. Θεωρούσαν ότι έτσι θα γίνουν τα παιδιά καλύτεροι άνθρωποι.

Υπάρχει, επίσης, μία αρκετά κωμική αναφορά στον διευθυντή του σχολείου, όταν βρισκόταν ο αφηγητής στην Τετάρτη Τάξη. Λεγόταν ότι θα εφαρμόζε μοντέρνες παιδαγωγικές μεθόδους, αλλά τελικά ακολουθούσε και αυτός τις αυταρχικές μεθόδους της εποχής εκείνης.

Ο πατέρας του Καζαντζάκη είναι εξίσου σκληρός και αυστηρός και συμφωνεί με τις αυστηρές μεθόδους του σχολείου, κάτι που προβάλλει την αυστηρή διαπαιδαγώγηση των παιδιών στις παλιότερες οικογένειες. Η μητέρα του, ωστόσο, παρουσιάζεται γλυκιά και τρυφερή, καθώς είναι το μοναδικό πρόσωπο που του δίνει κουράγιο.

Το κτήριο του σχολείου παρουσιάζεται παλιό και αφρόντιστο, ώστε να τονιστούν οι γενικότερες άσχημες συνθήκες του εκπαιδευτικού συστήματος εκείνης της εποχής.

Ο αυτοβιογραφικός χαρακτήρας του κειμένου

Το κείμενο παρουσιάζει γεγονότα από τη ζωή του ίδιου του συγγραφέα, άρα ο αφηγητής ταυτίζεται με τον συγγραφέα.

Αφηγηματικοί τρόποι

Το κείμενο έχει κυρίως αφήγηση και λίγα σημεία με περιγραφή ή διάλογο.

Η γλώσσα του κειμένου

Το κείμενο είναι γραμμένο στη δημοτική, αλλά περιέχει και κάποιες λίγες λέξεις από την κρητική διάλεκτο.

Εκφραστικά μέσα-σχήματα λόγου

Το κείμενο έχει πολλές μεταφορές, αρκετά σημεία με ασύνδετο σχήμα και ορισμένες παρομοιώσεις.

Ασκήσεις

1. Συμπληρώστε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με βάση το κείμενο.

- Το σχολείο του Καζαντζάκη είχε μια φαρδιά _____ και τέσσερις _____ .
- Η μητέρα κρέμασε στον λαιμό του αφηγητή ένα _____ .
- Ο διευθυντής καταγόταν από την _____ .
- Τον πατέρα του Καζαντζάκη τον έλεγαν _____ .
- Ο διευθυντής έδερνε τα παιδιά με έναν _____ .

2. Σημειώστε αν είναι σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ) οι παρακάτω προτάσεις, με βάση το κείμενο.

- Οι μαθητές πίστευαν ότι η «Νέα Παιδαγωγική» είναι γυναίκα.
- Ο πρώτος δάσκαλος του Καζαντζάκη τον υποδέχτηκε φιλικά στο σχολείο.
- Ο αφηγητής είχε βάλει καλά ρούχα για να πάει την πρώτη μέρα στο σχολείο.
- Ο αφηγητής πήγε με την μητέρα του και τον πατέρα του την πρώτη μέρα στο σχολείο.

3. Βρείτε ένα παράδειγμα περιγραφής και ένα παράδειγμα διαλόγου μέσα στο κείμενο.

---

4. Βρείτε μία μεταφορά και μία παρομοίωση μέσα στο κείμενο.
